

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Qvartum

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Caput VI. Innocent III. (a) Præposito S. Mariæ Magdeburgensis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74533](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74533)

CAPUT VI.

Innocent III. (a) *Præposito S. Mariae Magdeburgensis.*

Discretionem tuam in Domino commendamus, quòd in iis, quæ dubia reputas vel obscura, Sedem consulis Apostolicam, ut in eis procedas auctoritate ipsius de cætero. Sanè in audientia nostra fuit ex parte tua propositum, quod quidam cum muliere quadam legitime per verba de præsentì contraxit, quam postmodum à se incognitam cuidam consanguineo suo tradidit in quantum potuit renitentem. Ille verò cum ipsa, licet invitata, matrimonia solemnna (b) celebravit: sed mulier quamcunq; fuit reddita libertati, (c) aufugit ab eo, & se priori viro restitui cum instantia postulavit. Nos igitur inquisitioni tuæ respondemus, quod & viro pro tam turpi (d) facinore gravis est poenitentia injungenda, & mulier ipsa propter (e) publicam honestatem est commoneunda sollicitè, ut nec primum (f) repetat, cujus consanguineus eam licet (g) invitam cognovit; nec redeat ad secundam, cui non potest propter reatum (h) adulterii commisceri; sed in continentia maneat, donec prior fuerit viam universæ carnis ingressus. Quod si forsan ad id induci nequiverit, vir prior cogatur redire ad ipsam; & maritali eam affectione tractare, cum adulterium ei non possit objicere, qui eam adulterandam tradidit, præsertim invitam. Nam etsi secundum evangelicam veritatem nunquam, nisi propter fornicationis causam, aut vir uxorem, aut uxor possit (i) dimittere virum, non tamen semper propter causam eandem, vel uxor virum, vel vir dimittere potest uxorem; cum possit exceptione, vel replicatione legitima impediri: sed nec affinitas, quæ post contractum legitime matrimonium inter virum & uxorem iniquè contrahitur, ei debet objici, quæ hujus iniquitatis particeps non existit, cum suo jure non debeat sine culpa sua privari, quamquam à (k) prædecessore nostro dicatur in simili casu fuisse distinctum, utrum videlicet adulterium, vel incestus manifestum fuerit, an occultum, aliis (l) asserentibus inter gradum proximum, vel remotum esse potius distinguendum.

NOTÆ.

1. (a) *Magdeburg.*] Ita etiam legitur in tertia collectione, sub hoc titulo. cap. 1. De Metropoli Magdeburg. Germaniæ nonnulla notavi in cap. 22. de rescriptis.
 2. (b) *Celebravit.*] Quod nullam fuit: tam quia invitata, & omnino renuens illud contraxit, juxta tradita in cap. cum locum, de spons. tum quia primum matrimonium contraxerat, licet ratum cum ipsa consanguinea.
 3. (c) *Aufugit.*] Unde cognoscitur, semper eam in animo habuisse adhærere suo primo marito.
 4. (d) *Turpi facinore.*] Si quidem adulterandam uxorem tradidit; unde quodam modo lenocinii poenæ subijciebatur, de quibus egi in can. 6. Concil. Illiber.
 5. (e) *Publicam honestatem.*] Quæ etiam nascitur ex copula illicita, ut probat Corrasius lib. 1. Miscel. cap. 3. & dicemus infra in cap. 1. de ordin. cognit.
 - (f) *Repetat.*] Remediis relatis, & expositis in cap. 1. de ordin. cognit.
 6. (g) *Adulterium.*] Quod verè in hac parte datur, cum sponsalia fuissent contracta de præsentì, & adulterium verum cum sponsa committatur, immò & cum sponsa de futuro, cum matrimonium qualecumque, etiam in spe, violare non liceat, l. si uxor 13. §. planè, & §. si minor, l. miles, §. quarebatur, ff. ad l. ful. de adult. l. propter 7. C. eod. tit. l. cum hic status 32. §. si quis sponsam 12. de donat. inser.
 7. (h) *Invitam.*] Unde eam accusare non poterat, l. si uxor 13. §. si quis planè, l. vim 39. in princip.
- ff. ad l. ful. de adult. l. 20. C. eod. Gentil. de nupt. cap. 12. quia ut ait D. Hieronymus in Genesim: Corpus mulieris non vis maculat, sed voluptas. Et D. Augustinus relatus à Gentili dicit. cap. 12. ibi: Quod enim violenter, non procedente libidine patitur corpus, vexatio potius quam corruptio appellanda est. Facit caput revera, cum sequentibus, 32. q. 5. & D. Basil. de vera virginis. per vim stupratam virginem, nihilominus castam manere probat, ut etiam nihil officit ancillæ quaestus in servitute factus, cum ea non ultrò, sed avari lenonis imperio coacta venalem habuit pudicitiam. l. penult. ff. de his qui not. infam. Illustrant Fornarius lib. 4. rer. quotid. cap. 11. Hencl. de dotal. cap. 10. §. 10.
- (i) *Dimittere.*] Ut dicemus in cap. 3. de adult.
- (k) *Prædecessore nostro.*] Alexand. III. videlicet in cap. 4. hoc titulo, in 1. collect. ibi: De illo qui mulierem quamquam cognovit, & filiam ejusdem sibi postea in matrimonio copulavit, cui jam per decennium cohabitavit, sua prudentia respondemus, quod si delictum ejus, sicut nobis significasti, occultum existit, poenitentia sibi condigna debet imponi, nec est ab uxore, quæ tanti sceleris inscia est, propterea separandus: si autem id publicum, & notorium esse dignoscatur, & ab uxore separari debet, & perpetuo sine spe conjugii permanere.
- (l) *Aliis asserentibus.*] Urbano videlicet III. in cap. final. de divortis, in 1. collect. ubi ita ait: Si aliquis parochianorum unius marrem, sororem, vel filiam uxoris suæ carnaliter cognoverit, & hoc publicum & manifestum extiterit, est ab ea penitus separandus, & necque illorum, scilicet tam machus, quæm macha, debent sine spe conjugii perpetuo permanere.

permanere. Si autem id occultum fuerit, & secretum, penitentiam de commissio debet accipere, & uxori suae infra tempus penitentiae, vel extra, debitum si exegerit, solvere. Sanè si aliquam uxoris sine consanguineam, qua illam in tertio, vel alio deinceps gradu coniugat, carnali commixtione cognoverit, non est propterea inter eos sententia de vortii celebranda, sed delinquenti secundum qualitatem per-

sua, & criminis est poenitentia injungenda. Consentit Alex. III. in cap. 2. hoc titul. in t. collect. Unde rectè Basil. Legion. lib. 6. de matrim. cap. 13. num. 9. reprehendit Thomam Sanchez de matrim. disp. 15. num. 13. dum docet hoc impedimentum incestus incurri, etsi delictum occultum sit, cum hoc expressè statuerint Alex. & Urbanus in prædictis iuribus.

CAPUT VII.

Idem (a) Bizantino Archiepiscopo.

FRaternitati tuæ super (b) tribus capitulis Sedem Ap. consulenti, ad cuius consilium est in rebus dubiis à cunctis fidelibus recurrendum, scriptis præsentibus respondemus: in primo divortii sententiam approbantes, quam in eum canonicè promulgasti, qui illam sibi postea copulare præsumpsit, cujus antea sororem adhuc septennem contractis sponsalibus extraordinaria libidine nocitur (c) polluisse.

NOTÆ.

1. (a) **Bizantino**] Ita etiam legitur in tertia collectione, sub hoc titul. cap. 2. De Bizantina Metropoli egi in cap. 52. de electione.
2. (b) **Tribus capitulis**.] Quæ reperiuntur in præsentibus, & in cap. fraternitati, de clerico excommunicato. cap. fraternitati, de schismaticis.
3. (c) **Polluisse**.] Sed tunc obitat textus in cap. extraordinaria 35. q. 1. ubi docetur, extraordinariam pollutionem non esse impedimento nuptiis, & meritò, cum affinitas non oriatur ex copula, ubi commixtio sanguinis non intercessit, ut docue-

runt pluribus relatis Cenedo ad decret. collect. 19. Pichardus ad rit. de gradibus, n. 29. Cui difficultati respondendum est, in præsentibus specie impedimentum affinitatis non oriri ex extraordinaria, idest præpostera libidine, sed ex pollutione extraordinaria, idest intempestiva, importuno congressu, cum septenni videlicet, non servato naturæ tempore debito: immò & ut verius credo, impedimentum, de quo in præsentibus textu, non provenit tam ex affinitate, quam ex publica honestate ex sponsalibus orta, juxta tradita in cap. 3. de sponsalibus, ubi docuit Cujacius, & Pichardus ubi supra, num. 31.

CAPUT VIII.

Idem (a) Episcopo Gerundensi.

EX litteris fraternitatis tuæ accepimus, quod G. lator earum matrem puellæ, quam intra nubiles annos desponsaverat in uxorem, carnaliter sæpe cognovit, & post carnali commixtione puellam traxit ad adultam. Et infra: Nos autem eidem viro poenitentiam injungi fecimus pro peccato, consultationi tuæ respondentes, quod eis ab invicem separatis, mulier alteri viro non nubat, si postquam novit viri & matris delictum, ei non erubuit committere: vir etiam & mater mulieris nunquam debent ad alias nuptias convolare, sed semper (b) continentiam servare tenentur, & enorme defflere delictum, quod pro nefanda libidine contraxerunt, præsertim si circa personas hujusmodi de lapsu carnis minimè timeatur.

NOTÆ.

1. (a) **Gerundensi**.] In tertia collectione, sub hoc titul. cap. 3. legitur Gradensi Episcopo: sed malè, cum Gradensis Ecclesia Patriarchalis sit, & ejus Præsuli sub nomine Patriarchæ rescribatur in cap. ex litteris, de elect. Retinenda est ergo lectio Gerundensi. Gerunda autem est civitas perantiqua Hispaniæ, Provinciæ Tarracoenensis, in Cataloniæ Comitatu, apud Sambroca fluvii ostia, media ferè inter Perpintanum, & Barcinonem sita: hodie Girona dicta, de qua Ptolomeus, & Plinius lib. 3. capite 3. Circa

ejus conditorem non consentiunt Episcopus Gerundensis in Paralip. tit. de Urbibus ante adventum Herculis, Pujada lib. 1. Histor. Catalonia, cap. 17. Tamayus à Salazar die 17. Januarii, & 18. Martii. Hujus antiquissimæ Urbis cives fidem Catholicam acceperunt à D. Jacobo, ut probat Tamayus à Salazar tom. 5. martyrol. Hispan. die 3. Septembris; à quo tempore Ecclesia Cathedrali decorata est, cujus Præsuli Arnolde 7. hujus nominis missa est præfens Decretalis.

(b) **Continentiam servare**.] Juxta tradita supra in cap. 1. hoc titulo.